

Under tiden d. 12—14 oktober 1955 hölls i Stockholm den *nionde nordiska kriminalvårdskonferensen*. För konferensen redogöres närmare i en särskild artikel i detta nummer av tidskriften (s. 353).

Till justitieråd f. o. m. den 10 oktober 1955 har utnämnts lagbyråchefen, hovrättsrådet i Svea hovrätt *Sigurd Denmark*, Justitierådet Denmark är född 1911.

Carl Holmberg.

Meddelelser.

DANSK KRIMINOLOGISK SELSKAB.

Ved mödet d. 11. november indledte sekretær *Preben Wolf* om „Nye metoder i kriminalitetsforskningen“. Indlederen havde som deltager i den tredje internationale kriminologikongres i London i september 1955, hvis emne var recidivproblemer, arbejdet i den sektion, som behandlede forudsigelse af recidiv, og gennemgik i korte træk udviklingen indenfor prognose- og prædiktionsforskningen, som der nu gennem kongressen er blevet almindelig interesse for også udenfor U.S.A.s grænser.

Der opnåedes på kongressen enighed om fastlæggelse af en bestemt terminologi, således at man anvendte betegnelsen prognoseundersøgelser om de kliniske metoder, der er baseret på indgående case studies, medens betegnelsen prædiktionsundersøgelser anvendtes på de aktuarmæssige metoder, d. v. s. navnlig Glueck'ernes skole. Man havde på kongressen rejst spørgsmålet, om de i forudsigelsestabellerne anvendte faktorer var kausale, men spørgsmålet blev besvaret benægtende, således at faktorerne nok kan være, men ikke nødvendigvis er kausale. Prognose- og prædiktionsforskningen er med andre ord kun et skridt i udviklingen hen mod en kausalitetsforskning.

Kongressens sektionsmøde vedtog en resolution, der anbefalede, at man i praksis anvendte grundigt efterprøvede prognosetabeller som supplement til allerede anerkendt bedømmelsesmateriale. Man mente iøvrigt, at det næste trin på dette forskningsområde måtte blive udveksling af erfaringer mellem landene og gensidig efterprøvning af de udarbejdede tabeller mellem U.S.A. på den ene side og de europæiske lande på den anden.

Indlederen konkluderede i, at man absolut kunne have nytte af prognosetabellerne. Dels sikrer tabellerne, at man i recidivbedømmelsen får de faktorer med, som også ad klinisk vej har vist sig at have betydning, dels kan man herigennem vurdere en iværksat behandlings effektivitet, idet et prognosticeret recidiv kan forhindres gennem behandling, ligesom man kan sætte ind med en mere intensiv behandling overfor de dårligste prognoser.

I den efterföljande diskussion deltog lektor *Karl O. Christiansen*, driftschef *Aude-Hansen*, overlæge *Stürup*, professor *Svalastoga*, overlæge *Sachs*, dommer *Harbon*, landsdommer *Theodor Petersen* og fængselsinspektør *Aage Hansen*.
Jon Johnsen.

KRIMINALPOLITISKA SÄLLSKAPET I GÖTEBORG

har under 1955 hållit fyra sammanträden, varvid behandlats följande ämnen: 28/2 „Viljefrihet — tillräknelighet — personligt ansvar“ (inledare: professorn Ivar Segelberg och lagmannen Einar Holm, Göteborg); 22/3 „Narkoanalysens användning inom psykiatrien och straffprocessen“ (inledare: riksåklagaren Mathis Heuman, Stockholm, och överläkaren Lars-Ingemar Lundström, Göteborg); 27/4 „Vittnespsykologi i teori och praktik“ (inledare: professorn John Elmgren, Göteborg) samt 16/11 „Biltjuven“ (inledare: politiinspektören Lars I'Abée-Lund, Oslo).

Sällskapets angelägenheter handhavas av en möteskommitté, som under 1955 utgjorts av följande personer: docenten Torsten Frey, fångvårdsdirektören Fritz Srenander, lagmannen Orvar Bäcksin och statsåklagaren Gustaf Persson. Mötesförhandlingarna ledas av en för varje sammanträde utsedd ordförande. Sällskapet hade vid 1955 års utgång 83 ledamöter.
J. A.

Nionde nordiska kriminalvårdskonferensen.

I Riksdagshuset i Stockholm har den nionde nordiska kriminalvårdskonferensen hållits d. 12—14 okt. 1955. Överläggningsämnen voro frågor om behandlingen av unga lagöverträdare och om eftervården efter frigivning från frihetsberövande åtgärd. Till grund för överläggningarna förelågo från de deltagande länderna utsända arbetspapper: promemorior, lagtexter och överläggningsprogram.

I konferensen deltog från Danmark departementschef V. Boas, fängselsdirektör H. Tetens, vicedirektör A. Hye-Knudsen och kontorchef K. Kjøgx, från Finland överdirektören V. Soine och fångvårdsinspektören byråchefen B. Hanhinen, från Norge straffelovrådets formann sorenskriver O. F. Harbek, riksadvokaten A. Aulie, professor J. Andenæs, byråsjefen O. A. Herud och direktören B. Hov samt från Sverige justitieministern statsrådet Herman Zetterberg, ordf. i strafflagberedningen presidenten K. Schlyter, Lunds universitets rektor prof. R. Bergendal, lagbyråchefen P. Bergsten, psykologen fil. lic. D. Blomberg, byråchefen T. Eriksson, direktören S. Ersman, överdirektören H. Göransson, riksåklagaren M. Heuman, hovrättsassessorerna C. Holmberg och B. Hult, statssekreteraren B. Kjellin, jur. kand. S. Larsson, skydds-konsulenten B. Nyblom, prof. I. Strahl och direktören G. Thurén. Konferensens sekreterare var kanslisekreteraren O. Hellberg.

Konferensen öppnades av statsrådet *Zetterberg*, som erinrade om,

I den efterföljande diskussion deltog lektor *Karl O. Christiansen*, driftschef *Aude-Hansen*, overlæge *Stürup*, professor *Svalastoga*, overlæge *Sachs*, dommer *Harbon*, landsdommer *Theodor Petersen* og fængselsinspektør *Aage Hansen*.
Jon Johnsen.

KRIMINALPOLITISKA SÄLLSKAPET I GÖTEBORG

har under 1955 hållit fyra sammanträden, varvid behandlats följande ämnen: 28/2 „Viljefrihet — tillräknelighet — personligt ansvar“ (inledare: professorn Ivar Segelberg och lagmannen Einar Holm, Göteborg); 22/3 „Narkoanalysens användning inom psykiatrien och straffprocessen“ (inledare: riksåklagaren Mathis Heuman, Stockholm, och överläkaren Lars-Ingemar Lundström, Göteborg); 27/4 „Vittnespsykologi i teori och praktik“ (inledare: professorn John Elmgren, Göteborg) samt 16/11 „Biltjuven“ (inledare: politiinspektören Lars L'Abée-Lund, Oslo).

Sällskapets angelägenheter handhavas av en möteskommitté, som under 1955 utgjorts av följande personer: docenten Torsten Frey, fängvårdsdirektören Fritz Srenander, lagmannen Orvar Bäcksin och statsåklagaren Gustaf Persson. Mötesförhandlingarna ledas av en för varje sammanträde utsedd ordförande. Sällskapet hade vid 1955 års utgång 83 ledamöter.
J. A.

Nionde nordiska kriminalvårdskonferensen.

I Riksdagshuset i Stockholm har den nionde nordiska kriminalvårdskonferensen hållits d. 12—14 okt. 1955. Överläggningsämnen voro frågor om behandlingen av unga lagöverträdare och om eftervården efter frigivning från frihetsberövande åtgärd. Till grund för överläggningarna förelågo från de deltagande länderna utsända arbetspapper: promemorior, lagtexter och överläggningsprogram.

I konferensen deltog från Danmark departementschef V. Boas, fängselsdirektör H. Tetens, vicedirektör A. Hye-Knudsen och kontorchef K. Kjøgx, från Finland överdirektören V. Soine och fängvårdsinspektören byråchefen B. Hanhinen, från Norge straffelovrådets formann sorenskriver O. F. Harbek, riksadvokaten A. Aulie, professor J. Andenæs, byråsjefen O. A. Herud och direktören B. Hov samt från Sverige justitieministern statsrådet Herman Zetterberg, ordf. i strafflagberedningen presidenten K. Schlyter, Lunds universitets rektor prof. R. Bergendal, lagbyråchefen P. Bergsten, psykologen fil. lic. D. Blomberg, byråchefen T. Eriksson, direktören S. Ersman, överdirektören H. Göransson, riksåklagaren M. Heuman, hovrättsassessorerna C. Holmberg och B. Hult, statssekreteraren B. Kjellin, jur. kand. S. Larsson, skydds-konsulenten B. Nyblom, prof. I. Strahl och direktören G. Thurén. Konferensens sekreterare var kanslisekreteraren O. Hellberg.

Konferensen öppnades av statsrådet *Zetterberg*, som erinrade om,

att man i såväl Sverige som grannländerna befunde sig i en liknande situation som för ungefär 100 år sedan, och fortsatte: „Då liksom nu stod man inför en reform av hela fångvårdsväsendet. För 100 år sedan hade man ett stort teoretiskt system, efter vilket nya fängelser uppfördes. Dessa byggnader äro till största delen ännu i bruk. Man kan icke låta bli att beundra de insatser som då gjordes, insatser som vi ännu se spår av överallt i de nordiska länderna. — Nu måste vi från grunden bygga om. Denna gång ha vi emellertid intet teoretiskt genomtänkt och utarbetat system att följa. Vi treva oss fram efter vissa riktlinjer. Ungdomsklientelet och eftervården, som nu skall behandlas, har varit föremål för ingående studier. Liksom i grannländerna ha vi i Sverige genom undersökningar kommit en bit på väg. Därför är det värdefullt med denna konferens och vi äro i justitiedepartementet intresserade av vad konferensen kan komma fram till. Konferensens arbetsuppgifter stå just nu i centrum i reformarbetet“.

Efter konferensens öppnande ägnades första konferensdagen åt en studieresa till ungdomsanstalten Roxtuna vid Linköping. D. 13 okt. på f.m. behandlades spörsmål i anslutning till besöket på Roxtuna. Prof. *Bergendal* sammanfattade förhandlingarna på följande sätt:

Överläggningen avsåg spörsmål i anslutning till organisationen och verksamheten vid Roxtuna, varvid ett stort antal frågor framställdes samt besvarades, främst av hrr Blomberg och Eriksson, i viss utsträckning av hr Thurén. Man frågade om klientelet's sammansättning och urval. Därvid framkom även åtskilliga jämförande upplysningar angående antalet till ungdomsfängelse dömda i de respektive länderna.

Vad angår urvalet bland de dömda handhaves detta i Sverige tills vidare av fångvårdsstyrelsen, dock så, att klientelet placeras ut på de skilda anstalterna från observationsanstalten i Nyköping. I realiteten komma inga till Roxtuna, som icke överläkaren-chefen där funnit ägnade för behandling vid denna anstalt. En omorganisation är planerad. Det är avsett, att chefen för en särskilt ungdomsräjong, fortfarande i samråd med överläkaren på Roxtuna, skall handha urvalet.

Behandlingen präglas av den lilla gruppens princip. Man har således särskilda avdelningar, för flertalet fall med vardera 9 interner, vilka sammanhållas med olika grad av isolering i förhållande till övriga grupper. Den psykologiska grundvalen för denna metod diskuterades. Särskilt framställdes frågor angående användningen av isoleringsavdelningen. Det framkom att den huvudsakligen användes för sådana som ha rymt från Roxtuna eller från annan anstalt eller som försökt rymma. Upphållet där är i allmänhet cirka 2 månader. Isoleringens effekt på de intagna dryftades.

Stor uppmärksamhet ägnades åt personalens verksamhet i fråga om de intagna. Den högre kvalificerade personalen är icke knuten till särskilda avdelningar, men företrädesvis bland denna personal uttagas kontaktmän, sedan hela behandlingskollegiet fått viss kännedom om den nyintagne. Dessa kontaktmän ha alltså sina klienter inom olika

avdelningar. Man räknar möjligen med att, av hänsyn till knappheten på högre kvalificerad personal, försöka använda lägre kvalificerad personal som kontaktmän, men här räknar man också med svårigheter, enär denna personal icke har fullt tillfredsställande utbildning, sammanhängande med den icke fullt tillfredsställande lönesättningen för denna personalkategori.

Vid varje avdelning finnas 3 vårdare, som äro helt knutna till avdelningen.

Upplysningar lämnades angående journalföringen, vilken skall vara fullständig. Man räknar med att den akt som upprättas för varje intagen skall, så att säga, följa honom under hans eventuella karriär inom fångvården och även kunna rekvireras av domstolarna. Under diskussionen framhöllos de olägenheter som kunna vara förbundna med att innehålllet i sådan akt blir offentligt. Det föreföll, som om man i de olika länderna använder mer eller mindre lagliga metoder för att undvika alltför stor offentlig insyn i detta material.

Utförligt diskuterades vidare frågan om undervisning i olika ämnen. På Roxtuna meddelas obligatoriskt teoretisk undervisning som ett led i yrkesutbildningen, cirka 6 timmar i veckan. I övrigt är undervisningen frivillig, men ett mål är att stimulera till frivilligt deltagande, och detta har icke visat sig möta större svårigheter. Intresset är störst för sådana fritidssysselsättningar som deltagande i studiecirklar, korrespondensundervisning och dylikt. Vid studiecirklararbetet har man tillgång till utomstående deltagare i ungefär samma ålder som de intagna.

Man lägger an på att upparbeta en viss, tämligen intim kontakt med intresserade grupper utanför anstalten, särskilt i Linköping, men man har under begynnelsetiden icke velat forcera ett sådant kontakttagande. De hittills gjorda erfarenheterna av kontakt med åtskilliga ungdomsorganisationer äro goda. Man räknar med att efterhand också kunna få något som liknar ett system med „Big Brothers“.

D. 13 på e.m. samt d. 14 okt. hölls överläggningar om eftervården. De frågor som programenligt behandlades med utgångspunkt från strafflagberedningens stencilerade betänkande „Eftervård“¹⁾ var 1. Utbyggnad av kuratorsinstitutionen; 2. Arbetspremier och frigivningskassa; 3. Klädesutrustning m. m.; 4. Inackorderingshem; 5. De frigivna och arbetsförmedlingsorganen samt 6. Statens och kommuners anställningspolitik i fråga om kriminalvårdens klientel, vartill lades en sjunde punkt om föreskrifter för villkorligt frigivna. Diskussionen beträffande punkt 1 och 2 sammanfattades av departementschef *Boas*, som yttrade:

Som inledning till diskussionen om tillsynen över frigivna fångar dryftades en utbyggnad av kuratorsinstitutionen. Man konstaterade, att denna institution skall ha till ändamål att förbereda fångarnas frigiv-

¹⁾ Jfr NTfK 1955 s. 67.

ning men bör sammanställas med frågan om tillsynen, sålunda att kuratorernas förberedande åtgärder och tillsynen framstå som en helhet. Man behandlade frågan om kuratorernas utbildning och från flera håll framhölls därvid önskvärdheten av att kuratorerna erhålla social skolning och undervisning i psykologi. Det erkändes dock, att även personer med annan utbildning kunde göra utmärkta arbetsinsatser på området. Spörsmålet, huruvida anstaltspersonal bör taga del i tillsynsarbetet med frigivna, kunde icke besvaras generellt, enär bl. a. geografiska förhållanden kunna spela in. Man framhöll betydelsen av att tillsynen, i den utsträckning så är möjligt, finge karaktär av frivillighet.

Även frågan om ett psykologiskt och socialt stöd åt korttidsfångar var föremål för överväganden. På detta område skulle möjligen kunna uppnås goda resultat, särskilt som tillsynen här i varje enskilt fall skulle vara frivillig. I samband härmed kom man in på spörsmålet om avkortning av strafftiderna i samband med villkorlig frigivning.

Beträffande arbetspremier och sparande framhölls, efter redogörelser för förhållandena i de olika länderna, önskvärdheten av en höjning av premierna. Man enades dock om, att normalt premierna icke kunde nå samma storlek som den fria marknadens löner. Det ansågs värdetullt, om så mycket medel kunde sparas att de räckte till första avlöningen efter frigivningen, så att direkta understöd från det allmänna kunde undvikas. Även frågan om ersättning till den som lidit skada genom brottet var föremål för överväganden.

Beträffande de frigivnas utrustning vid frigivningen var konferensen enig om, att den frigivne borde förses med erforderliga kläder men att han i princip borde bekosta dessa själv med besparade medel. Dessa medel borde dock i första hand avses för den frigivnes uppehälle under tiden närmast efter frigivningen. — Behovet av inackorderingshem för frigivna konstaterades. Konferensen förordade en utbyggnad av frigångssystemet och särskilda förläggningar för anstaltarnas frigångsklientel. — I samband med överläggningarna om de frigivna och arbetsförmedlingsorganen dryftades bl. a. diskretionsproblemet. — I fråga om statens och kommuners anställningspolitik anslöt sig konferensen till strafflagberedningens i betänkandet om eftervården framförda synpunkter, enligt vilka en liberalare politik i vissa fall från statens och kommuners sida, då det gäller anställning av frigivna eller villkorligt dömda, troligen skulle animera även privata arbetsgivare till större beredvillighet och sålunda öka anställningsmöjligheterna för kriminalvårdsklientelen. Vandelsattesterna blevo föremål för skarp kritik. Nordiskt samarbete i denna fråga förordades. Konferensen medgav, att föreskrifterna i samband med villkorlig frigivning icke sällan vållade svårigheter både inom skyddsarbetet och för den frigivne. Då emellertid en eller flera föreskrifter i vissa situationer finge anses utgöra ett stöd för den frigivne, var man icke beredd att förorda en ändring i den nuvarande ordningen. En större individualisering vore dock önskvärd i fråga om föreskrifternas användning.

Från den finska delegationen framfördes inbjudan till nästa nordiska kriminalvårdskonferens' hållande i Helsingfors under 1956.

Olle Hellberg.

SAMARBEJDE VEDRØRENDE PRÆDIKTION.

Under den III. internationale kriminologiske kongres i London i september 1955 blev der i tilknytning til drøftelserne i kongressens prognosesektion truffet aftale om et nærmere samarbejde mellem kriminologer i Amerika og Europa, som aktivt interesserer sig for prædiktionsforskning. Efter Mrs *Eleanor Glucks* forslag skulle man søge gennemført en omfattende udveksling af oplysninger og erfaringer vedrørende denne forskning. Man fandt det desuden ønskeligt, om der kunne foretages en gensidig efterprøvning af tabeller konstrueret i de forskellige lande. Det blev foreløbig aftalt, at ægteparret Glueck skulle samle oplysninger om de ikke-europæiske arbejder i Harvard og sekretær, cand. jur. *Preben Wolf* prøve på at dække området indenfor Europa. Udveksling af oplysninger vedrørende „prediction“ mellem U.S.A. og Europa skulle herefter af praktiske grunde koncentreres i Harvard og København.

I første række er der tale om et samarbejde af betydning for dem, der direkte arbejder med prædiktionsstudier. Oplysninger af interesse for en videre kreds vil desuden blive bragt i nærværende tidsskrift. Da der ikke står særlige ressourcer til rådighed, vil arbejdets omfang blive begrænset af økonomiske grunde, men ved imødekommenhed fra professor *Kaare Svalastoga's* side, er der dog skaffet husly i Sociologisk Institut, Københavns Universitet (Metroannekset), Fiolstræde 4, K.

P. W.

SOCIALT FORSVAR.

Den internationale Kriminalistforening: DEFENSE SOCIALE, afholder sin IV. verdenskongres i Milano i dagene 2.—5. april 1956.

Mens de tidligere kongresser har været viet spørgsmål af mere generel karakter, har man som emne for Milano-kongressen sat et mere specielt emne, nemlig „forebyggelse af forbrydelser mod liv og legeme“.

Emnet vil blive belyst under biologisk, psykologisk og sociologisk synsvinkel samt udfra juridiske synspunkter med henblik på dels forsætlige, dels uagtsomme lovovertrædelser og under særlig hensyntagen til kriminalpolitikken „de lege ferenda“.

Som generalrapportører for de berammede emner er udpeget professor Thorsten Sellin, USA (sociologiske aspecter), professor Georges Heuyer, Frankrig, og universitetsrektor Agostino Gemelli, Italien (de bio-psykologiske aspecter) samt professor Stephan Hurwitz og professor Pietro Nuvolone, Italien (de juridiske aspecter).

På basis af generalrapporterne vil der blive udarbejdet rapporter, der dækker hele emneområdet, og til affattelse af disse rapporter er udpeget professor Giacomo Delitala, Italien, og professor Jean Graven, Schweiz.

S. H.